

KISA BİLDİRİM

 Hasan Sultanoglu¹

¹ Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, Düzce, Türkiye

Yazışma Adresi:
Hasan Sultanoglu
Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Acil Tıp AD, Düzce, Türkiye
mail: drsultanoglu@hotmail.com

Geliş Tarihi: 07.06.2020
Kabul Tarihi: 14.07.2020
DOI: 10.18521/kt.749150

Konuralp Medical Journal
e-ISSN1309-3878
konuralptipdergi@duzce.edu.tr
konuralptipdergisi@gmail.com
www.konuralptipdergi.duzce.edu.tr

Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı ve Pandemi Süreci

ÖZET

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de görülen salgın, tarama ve önleyici tedbirlerin hızlıca alınması gereken olağanüstü dönemlerden birisidir. Hastanelerde yürütülen sağlık politikalarının ve bu zorlu süreçteki deneyimlerin paylaşılmasının önümüzdeki döneme katkı sağlayacağını düşünmekteyiz. Pandeminin ilk gününden itibaren Acil tıp kliniğinin çalışma koşulları ve bu kliniğin sağlık çalışanları kontaminasyonunu engellemek ve algoritmaya uygun olarak olası COVID hastalarının ön tanısına hızlıca karar verebilmek amacıyla planlandı. Bu derlemede kliniğimizdeki pandemi süreci anlatıldı.

Anahtar Kelimeler: Acil Servis, Pandemi, COVID-19.

Düzce University Faculty of Medicine, Department of Emergency Medicine and Pandemic Process

ABSTRACT

The epidemic, screening and preventive measures seen in our country, as in the world, are one of the extraordinary periods that must be taken quickly. We think that sharing health policies carried out in hospitals and experiences in this challenging process will contribute to the upcoming period. It has been planned from the first day of the pandemic to the working conditions of the Emergency department and to prevent the contamination of healthcare workers and to determine the prediagnosis of possible COVID patients in accordance with the algorithm. In this review, the pandemic process in our clinic was explained.

Keywords: Emergency Department, Pandemic, COVID-19.

Koronavirüsler (CoV), soğuk algınlığı gibi toplumda yaygın görülen, kendi kendini sınırlayan hafif enfeksiyon tablolarından, Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS) ve Ağır Akut Solunum Sendromu (SARS) gibi daha ciddi enfeksiyon tablolarına neden olabilen büyük bir virüs ailesidir. 31 Aralık 2019'da Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Çin'in Hubei eyaletinin Vuhan şehrinde etiyojisi bilinmeyen pnömoni vakalarını bildirmiştir. 7 Ocak 2020'de etken daha önce insanlarda tespit edilmemiş yeni bir koronavirüs (2019- nCoV) olarak tanımlanmıştır. Daha sonra 2019-nCoV hastalığının adı COVID-19 olarak kabul edilmiş, virüs SARS CoV'e yakın benzerliğinden dolayı SARS-CoV-2 olarak isimlendirilmiştir. (1) Mart 2020 tarihinde DSÖ tarafından pandemi ilan edilmiştir.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de yayılan salgın, tarama ve önleyici tedbirlerin, halk sağlığı ve özellikle sağlık çalışanı için salgın sürecinde hız kazanması gerekmektedir. Hastanelerde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği politikalarının paylaşılması önümüzdeki dönemde katkıda bulunacağına kanaat getirmektedir.(2)

İlk vaka Türkiye'de 10 mart 2020'de (3) tespit edildikten hemen sonra Düzce Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, Acil Tıp Anabilim Dalı ve hastane yönetimi olarak gerekli önlemler alındı. Alınan kararlar hızlıca hayata geçirildi. İlk adımda hastaların ve sağlık çalışanlarının kontaminasyonunu engellemek ve algoritmaya uygun şekilde olası COVID hastalarının ön tanısına hızlıca karar verebilmek amacıyla dış triaj kuruldu. Bu amaçla Acil servisin ambulans giriş kapısına yakın bir alanda 2 bölümlü pandemi çadırı kuruldu. Acil servis girişine ateş, solunum sıkıntısı ve öksürük şikayeti olan hastaların ilk muayene alanına gitmeleri için hasta bilgilendirme levhaları koyuldu. Pandemi çadırının birinci bölümü 12 m²'lik bir alan olup ayakta gelen ve 112 ambulansının getirdiği şüpheli hastaların vital bulgularının değerlendirileceği, muayenenin ve hasta girişlerinin yapılacağı alan olarak ayrıldı. COVID olası vaka tanısı konulan hastalar genel durumuna göre ayrılmış ilgili alanlara yönlendirildi. Genel durumu iyi olan hastalar çadırın 50 m²'lik ikinci alanına yönlendirildi. Bu ikinci alanda hastalar arasında gerekli mesafeyi sağlamak amacıyla koruyucu

bariyerle bölünmüş koltuk veya sedyeler yerleştirildi; hastalar tetkik sonucunu beklemek ve semptomatik tedavisini almak için bu bekleme alanına alındı. Genel durumu kötü olan hastalar ise acil servis içinde ayrılmış izolasyon odasına alınıp monitörlene şekilde yakın takip edildi.

Hastaların tetkik sonuçları çıktıktan sonra hastane yönetimi tarafından kurulan COVID-19 whatsapp grubunda hastalar değerlendirilip pandemi servisine veya yoğun bakıma ilgili branş adına yatışı verildi. Kadın doğum hastaları için pandemi çadırı içinde ayrı muayene alanı kuruldu, jinekolojik muayene masası ve gerekli aletler konularak izole alan oluşturuldu. Pandemi polikliniğinde (çadır) 1 asistan doktor, 1 hemşire, 1 personel ve 1 bilgi işlem personeli görev aldı. Hastaların acil servis sorumlu hekimi adına girişleri yapıldı. Pandemi çadırında görevli tüm ekip gerek duyulan tüm durumlarda acil servis sorumlu hekimine ulaştı.

Acil servis iç işleyişinde ise pandemi polikliniğinde değerlendirilip olası vaka tanımına girmeyen veya ilk başvurusunda ateş, solunum sıkıntısı ve öksürüğü olmayan hastalar için ikinci triaj alanı kuruldu. Hastalar değerlendirildikten sonra tetkik ve tedavi alanlarına yönlendirildi. Tüm acil servis personeli maskeyle ve gerekli alanlarda tam koruyucu ekipmanla çalıştı.

Tüm sağlık çalışanlarında olduğu gibi fiziksel yorgunluğun yanı sıra psikolojik yıpranma da oluştu. Zor ve stresli çalışma koşullarına sahip olan acil serviste pandemi sürecinin de eklenmesi tüm acil servis çalışanlarında tükenmişlik sendromuna hızlıca gidişe ve kaygıya neden oldu. 7/24 saat Acil Anabilim Dalı Öğretim üyeleri acil serviste aktif çalışmış olup, sürecin iyi işlemesi için asistan doktorları, intern doktorları, hemşireleri ve yardımcı sağlık personellerini sürekli motive ederek acil pandemiyi başarıyla yürütmüştür. Fakat bu sürecin en çok yıpranan grubu da yine acil servis çalışanları olmuştur. Başarı ile yürütülen bu pandemi sürecinde fiziksel koşullar çok iyi hazırlanıp gerekli tüm önlemler hızlıca alındığı halde işleyişte oluşan aksaklıklar, Sağlık Bakanlığı tarafından sürekli güncellenen algoritmalara uygun olarak ilk değerlendirmesi yapılan hastaların servis yatışının verilmemesi hastanın tetkik ve konsültasyon sonucunun pandemi polikliniğinde tamamlanması hasta bekleme süresini uzatmıştır.

KAYNAKLAR

1. Covid-19 Pandemisinde Sağlık Kurumlarında Çalışma Rehberi Ve Enfeksiyon Kontrol Önlemleri.2020 Haziran 1. <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/>
2. Liew SM, Khoo EM, Cheah WK, Goh PP, Ibrahim HM. We have to write and share valid and reliable information on COVID-19. Malays Fam Physician. 2020;18:15
3. Türkiye İstatistik Kurumu. Haber bülteni. 2020 Mayıs 13 <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33705>.